

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplaci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la «Tipografia», soc. pe acțiuni

Un discurs al
Regelui Carol.

(*) Zilele de 20, 21, 22 și 23 Octomvrie st. v. au fost pentru vechea capitală a Moldovei, Iași, zile de serbătoare. S'au inaugurat acolo în zilele acelea câteva edificii, menite să mai ridice capitala lui Ștefan-cel-Mare din decăderea în care a ajuns timpurile din urmă, atât din cauza sacrificiilor politice ce a trebuit să facă prin unirea celor două principate, strămutarea capitalei la București și politica de centralizare ce s'a practicat în România de atunci încolo de către toate guvernele, cât și din cauza mulțimei de Evrei, cari s'au abătut asupra-i din toate părțile și cari formează astăzi majoritatea populației, după ce au acaparat comerțul și industria locală și după ce au răpit orașului până și caracterul său de centru românesc.

Instituțiile, ale căror edificii de curând construite s'au inaugurat în zilele amintite mai sus, sunt *Universitatea și Teatrul Național*, menite să servească drept foculare de lumină pentru o bună parte a României; de asemenea noul *abator*, menit să deie un nou avânt Iașilor din punctul de vedere comercial și economic.

Și ceea-ce a dat o deosebită splendoare acestor serbători ale capitalei Moldovei e faptul, că numele edificii s'au inaugurat de către însuși M. S. Regele României, care s'a dus acolo întovărit de regina Elisabeta, poeta Carmen Sylva, obiectul generalei adorațiuni.

▼ Dăm la alt loc descrierea acestor serbări interesante și pentru noi, mai ales inaugurarea universității, care la înființarea ei mai mult de Români din Transilvania a fost condusă, în frunte cu nemuritorul *Simeon Barnușu*; dar' avem un lucru de relevat, un lucru ce stă în de aproape legătură cu chestia noastră națională, care arată înaltele sentimente patriotice ale Regelui Carol, și care poate că aruncă o oare-care lumină asupra haosului de întemplieri din ultimele vremuri.

La inaugurarea universității, M. S. Regele Carol a rostit un discurs, pe care îl dăm mai la vale în întregime și din care extragem aci câteva pasagii, cu deosebire caracteristice.

„Nu numai cu numărul soldaților și cu dezvoltarea vieții economice se

măsură astăzi puterea statelor, — a zis Regele. Un factor de competență poate cel mai însemnat, este gradul de cultură. O direcțiune sănătoasă și națională a înaltelor studii ce se urmăresc în universități este dar' condițiunea neapărată a adevăratei progrese.”

Apoi, adresându-se profesorilor universitari, M. S. le-a zis:

„Vouă domnilor profesori, vă este încredințată misiunea, cu grea răspundere, de a pregăti pentru țeară pe acei fruntași ai viitorului, de a le înalța vederile, de a sădi în inima lor ambițiuni nobile și generoase și de a le încălzi sufletul pentru tot ce este drept, bun și românesc.”

Aceste cuvinte, care nici n'au nevoe de comentarii, n'au fost numai întemplieri zise, mai ales în împrejurările de acum. Toată lumea, care le-a ascultat, le-a atribuit o altă înțelegere și un alt înțeles mai adânc. De altminterlea Regele Carol accentuează din nou și tot mai mult în discursul său această idee, ca nici urmă de indoială să nu fie asupra sentimentelor sale, asupra voinței sale de suveran al României. El zice mai departe:

„Conștiința națională, nedestăruată prin luptele viteji ale armatei, așteaptă conducători înțelepți și căpeteniți. Eri, datorită cătră țeară era deslășită: recăstigare a independenței. Astăzi condițiunile vieții noastre sociale s'au largit și înmulțit, și țeara are trebuința de puteri noi, spre a asigura mersul neîntrerupt al dezvoltării noastre naționale.

„Aceste elemente de ponderațiune înțeleaptă, care urmează a fi pre cum-punătoare în direcțiunea politică și socială a statelor moderne, le așteptăm dela această universitate, care se stabilește astăzi în noul său palat. Da, am încrederea, că universitatea din Iași va răspunde la această înaltă menire și că împreună cu sora sa din București, aceste două făclii vor răspîndi scintei de viață sufletească asupra întregului neam românesc.”

Asemenea cuvinte înalțătoare de suflet a rostit înțeleptul Rege al României la Iași, în niște momente când în vădud par'că era ceva greu și apăsător și când o vorbă de ușurare era menită să facă atât bine inimelor îngrijorate. Și în vorbele aceste e atâta înțeles, încât ne abținem dela comentarii stăruitoare, pentru a le lăsa, așa cum sunt, luminoase, în

cadru adâncii iubiri de neam ce respiră din ele.

Vom releva numai un lucru: În tot discursul Regelui Carol nu există altă idee accentuată, decât ideea națională, aceea „scântee de viață sufletească” ce trebuie să fie sădită în inimile tinerilor generații, spre a fi apoi revărsată cu o binefacere, din înaltele instituții de cultură românești, „asupra întregului neam românesc”.

Bunii Români cari au ascultat aceste vorbe patriotice din gura celui mai mare Român, au erupt în strigăte entusiaste de: „Să trăiască Regele Carol!”.

Noi... ce am mai pute adăuga?

Sibiu, 6 Nov. n.

Reformele „bisericești” liberale.

Cât de rele s'adun reformele așa numite „bisericești” ale guvernului liberal, s' vede din destul dintr'un cas recent, petrecut în Făgăraș.

Di Andreiu Stroia, învățător din Făgăraș avea să imatriculeze un cas de naștere, obvenit în familia sa. Și nici până azi nu 'i-a succedat.

În trei zile de 6-ori a fost la matriculatul, primarul Jankovich, apoi la vice-comitele odată și la pretorul de două ori, și totuși pruncul nou născut nici astăzi nu e înscris în matriculă, deși termenul prescrip de lege a trecut de mult.

În numărul proxim vom publica detaliuri asupra acestui caracteristic cas.

Români și tripla-alianță.

„Al. Blätter” din Berlin publică în ultimul său număr un interesant articol sub titlul „Die Rumänen und der Dreibund”, în care desfășura ideea, că Germanii n'au interes de tripla-alianță, dacă ea le-ar cere jertfirea fraților sei din Ungaria, Sași și Svabii; întocmai nici România nu se poate alipi la tripla-alianță, dacă aceasta 'i-s'ar cere pe prețul Românilor din Ungaria și Transilvania. — Articolul reclama intervenirea Germaniei în favorul Germanilor și a Românilor din monarchia noastră și pledează pentru o conlucrare a Germanilor (Sașilor) și Românilor împotriva Maghiarilor.

„Poate că odată, mai târziu — scrie „A. B.” — cei doi Hohenzollerni vor sigila alianța cu monarchia dela Dunăre (mon. austro-ungară) între zidurile vechilor orașe săsești Sibiu ori Brașov, în mijlocul poporului românesc, care lo-

cește jur-împrejur, și care în număr și astăzi poate susține comparația cu Maghiarii. În politică trebuie să pondereze și să numere”.

Gladstone — antisemit. Sigmund Muntz, un scriitor vienez, a oferit marelui bătrân al Angliei o carte: *Profiluri de oameni celebri*. Drept mulțumită Gladstone 'i-a adresat o scrisoare, în care între altele zice: „Simpătizez cu voi în ceea-ce privește antisemitismul”.

Interpeleția lui Șerban.

— În chestiunea Jeszenszky. —

Deși scopul principal — de-a clarifica rolul viceanului Bánffy — nu 'i-l-a ajuns, totuși interpeleția deputatului Șerban constituie și ea un fapt așa de însemnat, în împrejurările actuale, ca să merite a fi cunoscută.

Dăm după notele stenografice ale dieței următorul raport:

Președintele: Urmează interpeleția dlui deputat Nicolae Șerban. (S'auzim, s'auzim!).

Nicolae Șerban: Onorată casă. (S'auzim, s'auzim). De șapte ani sunt norocos de-a fi membru al acestui parlament, și mărturisesc sincer, că nici-odată n'am resimțit mai mult greutatea situației mele, plină de responsabilitate, ca tocmai în acest moment, când adresez o interpeleție cătră domnul prim-ministru. (S'auzim, s'auzim!).

Trebuie să constatez înainte de toate, că atunci, când în două rânduri am intrat în acest parlament nu numai în contra voinței guvernului, ci și în contra voinței și a programului poporului românesc, — program ce se manifestă în pasivitate — n'am avut alt scop în vedere decât binele public și buna înțelegere comună, și a fost departe de mine gândul, ca eu să expun interesele poporului românesc sau că doară să intru în alajba onorabilului guvern. (Sgonot).

Experiențele mele m'au convins, că toate diferențele și contrastele, cari există între poporul maghiar și român, există de fapt nu atâta între poporul maghiar și cel român, cât mai mult între poporul român și on. guvern. (Mișcare).

Dar' merg mai departe și mărturisesc, că atât Români de sub coroana sfântului Ștefan, cât și cei din România trăiesc în convingerea, că bunăstarea și fericirea acestor două națiuni, română și maghiară, atrău în cea mai mare parte dela buna înțelegere, care dominează întreaga viață lor (? — inclar! Red. „Trib.”). (Aprobări în stânga extremă).

În mijlocul stărilor laxe ce le avem cu Austria, unica și principala condițiune a poporului românesc e, ca să-și desvolte liber naționalitatea sa. (Sgomot și mișcare în stânga extremă).

Asigurez on. casă, că din momentul, în care guvernul d-voastră nu va mai împedeza dezvoltarea noastră națională (sgomot și mișcare în stânga extremă) nu veți afla niciării cetățeni mai devotați decât noi, nici aliat mai credincios decât poporul din România. (Mare sgomot și mișcare în stânga extremă).

Ne este încă în proaspătă amintire, on. casă, marea primire, de care s'a împărtășit regele nostru în România...

O voce din dreapta: „Regele nostru?”
Strigăte din stânga extremă: Da, al nostru în România. Tare bine a zis! (Sgomot).
Președintele: Rog liniște, onor. domni deputați!

Nicolae Șerban: Și importanța acestei primiri a mai mărit-o și împrejurarea, că la ea a luat parte nu numai publicul din capitală — înțeleg capitala României — ci întreaga țeară. Această excelentă primire cred, pe noi pe toți ne-a satisfăcut, ba merg mai departe, ne-a și surprins, pentru-că primirea suna nu numai regelui maghiar, ci chiar și Ungariei! (Aprobări în stânga extremă. S'auzim! S'auzim!).

Durere, trebuie să mărturisesc, că au fost și de aceia, cari au crezut că pot atribui această excelentă primire nu regelui maghiar, ci împăratului austriac.

O voce din dreapta: Așa, așa! (S'auzim s'auzim.)

N. Șerban: Dar' să-mi permită onor. casă, să se abstrag dela această petanterie de distingere, cu nimic nemotivată, fără nici o observare.

(Iaritate în dreapta; „S'auzim, s'auzim” în stânga extremă mișcare. Președintele sună.)

Cât de nemotivată este această presupunere să explică și din împrejurarea, că după trecerea de abia a unui an regele statului vechin, al României, s'a grăbit a reîntra M. S. vizita în capitala ungară. (Vii aprobări în stânga extremă).

Ar fi o temă grea pentru mine a mă lăsa într'o critică asupra scopului și rezultatului acestei înalte vizite; dar' după părerea, ori aș putea zice convingerea mea trebuie să atribui acestei vizite o însemnată, o importantă politică, care întrece mult actual de curtoazie; pentru-că e lucru îndeobște cunoscut și obicei admis, că dacă dorim să înțelegem cuiva vizita, îl căutăm acolo unde este locuința lui stabilă, principala, și totuși regele român a venit la Budapesta, aici unde — dureros — M. Sa nici până astăzi nu are curte separată. (Așa este, așa este în

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Freamătul pădurii.

Calcat pe iarbă ascultam freamătul pădurii. Ce frumoasă era zarea nemărginită a cerului și ce tainic era acest freamăt vecinic tânguitor al pădurii!

Cine ar putea înțelege ce va se spună pădurea în graiul ei?

Cine ar putea să priceapă suspinele și jalea de veacuri a codrului, care 'l-a învățat pe Român să cânte așa de doios, sau poate... da, poate că pădurea a învățat dela el...

Cine știe?

Din vreme în vreme pleoapele 'mi-se închideau grele, învinse de povara somnului. Atunci deschideam ochii și pădurea părea a-mi cânta anume un cântec de leagăn cu care adormi copiii.

Și am adormit...

Auzeam și prin vis freamătul.

La început mai tare, apoi din ce în ce mai lin.

O clipă fu liniște, părea liniștea înainte mergătoare a furtunii. Din adâncuri necunoscute se auzea un vuet... un vuet, care vine și crește venind în cadență de valuri. Nu știam ce poate fi, dar' era un sgomot grozav în jurul meu, ca descărcarea unui vifor.

Crengile arborilor trosneau și pământul se clătina cu mine.

Apoi totul se liniști earăși, auzeam cum se pierde urma vijeliei în echonile pădurii.

Dar' o galăție ne mai pomenită se porni atunci în jurul meu; părea niște oameni, ce se ceartă. Da, auzeam respicatul cuvintelor.

Atunci 'mi-am întors capul, și am văzut cum ștejarii vorbesc în jurul meu, eu o voce profundă, ce pare a veni din fundul unei peșteri. Și făceau nește gesturi grozave.

Era înspăimântor, să-i vezi întinzându-și brațele vestejite de urieș, cari trosneau grozav în încheieturi.

— Oamenii? oamenii zici d-ta, moșneagule? — auzii pe unul. — Dar' când au săvirșit oamenii o faptă mare până în capăt? Spune-mi când? să fie o aută și să fie o mie pe un gând, e destul un singur om de nimica să le spulbere planurile.

Și-i vorbă veche, că dacă Christos ar cobori încă odată pe pământ, nu s'ar afla numai un Iuda, care să-l vândă pentru treizeci de arginți, ci treizeci de Iuda, cari pentru un arginț 'i-ar vinde bucuroși.

Și d-ta 'mi vorbești de oameni?!

— Nu e tocmai așa, fătul meu — răspunse altul, mai bătrân. Omenimea știe prețul totdeauna oamenii cei mari. Și recunoscătoare își aduce aminte de ei; după moarte pâne crucer lângă crucer să le ridice monumente...

— Și dacă vre-un om recunoscător, de-ai d-tale — îl întrerupse cel dintâiu — pune mâna pe această colecție, are ca curagiul să-l tragă la răspundere, și să-l scoată pe omul acela din fundul pământului chiar? Căci mort de ar fi cu pămîntul ar tre-

bul să-i desfășure groapa și să-l scuture, de să-i sară voia de odihnă: „Omule tu încă nu ai drept la liniștea de veci, noi avem încă o răfuială laolaltă: Unde-i fondul?”

Un hohot lung răsuna de-a lungul pădurii care mă făcu să tremăr de spaimă.

— Are ea curagiul — reluă de nou — să-i arete cu degetul ca lumea întreagă să-l cunoască, sau tace și tăcând dă drept peccatului să o insulte?

Urmă o pauză scurtă după care începu earăși același ștejar într'un ton plin de amărăciune:

— Lasă-l... Mai bine e așa!

El nu s'a luptat nici pentru decorații, nici pentru monumente, ci pentru neam. Și dragostea neamului îl va fi monument vecinic.

Un monument, pe care vremea nu îl învechește, dușmanii și furtunile nu îl doboară și nimenea nu-l mai defraudează.

Un monument, care trece ca cel mai scump tesaur dela granițe la granițe.

Ear' în pădure — îi facem noi mai frumos ca oamenii.

Primăvara îi împodobește mormântul cu flori, pe cari le stropește cu lacrimi de rouă.

Mai târziu când vin căldurile noi îl apărăm cu ramurile noastre și îi facem umbră să doarmă în liniște.

Apoi, când vin vânturile toamnei, noi îngrădăm troene de frunze pe mormântul scumpului nostru mort, ca frugal să nu-i tulbure visarea.

Ear' când noi nu mai avem franze, eară îi învelim mormântul în un vâl alb și curat.

Astfel știe se faducească pădurea liniștea eroului, care doarme pe stul ei.

Să ficut o liniște profundă, atunci, și când 'mi ridicai capul, văzui la câțiva pași de mine un om.

Bond, cu zîmbet abătut, zicea în fluier.

L-am cunoscut îndată, și sub puterea unui simțământ de durere și de bucurie totodată 'mi luai pălăria de pe cap și mă apropiai de el.

D-ta ești Iancu?!

El trăsări, apoi mi zise repede:

— Eu nu-'s Iancu. Ea-'s numai umbra lui Iancu. Iancu e mort!

Ochii îi schinteiau de scânteele unei mâini momentane. Apoi începu să zimbească earăși — „o agonie a surisului”...

— Așa înțeleg și eu — începui de nou — d-ta ești umbra lui Iancu!

Fața lui să însenina pe o clipă, dar' în ochi 'i-se ivi earăși reflexul aceia străniu, a celor-ce nu mai ved realitatea. —

— 'Ți-am spus odată. Iancu era om cu minte, dar'... eu... Is... nebun!

Și începu să plângă...

În momentul acesta 'mi-se părea, că întreagă pădurea plânge. Zăspine năbușite să auziau din adâncuri și ștejarii își plecau cren-gile, gemând încet.

Atunci își șterse ochii cu mâneca cămeșii, scoase fluierul din traistă, și-l duse la gură.

Era un cântec vechiu acesta pe care copiii de Român îl învață deodată cu Tatăl nostru...

Și pădurea, îngăna și ea același cântec într'un secund împănător, profund.

Ștejarii bătrâni cântau împreună cu brazil cei tineri și cu florile și firele de earbă — ear' de departe s'auzia echoul dela munți.

Nu-mi eu nu puteam să cânt, eram răpit cu totul în lumi imaginare, de admirație și de durere.

Figura eroului abia o mai vedeam ca o apariție, ca un nor de aburi, ce se împrăștie.

Ștejarii plecau pletele îmbătrânite fain-tea lui și îi făceau cale.

O dungă de lumină arginție rămânea în urma lui, ear' cântecul abia se mai auzia, ca un amestec confuz de glasuri, de fluier și de freamet.

Și în zădărc corcam să 'mi forțez privirea, dunga de lumină era tot mai palidă — ear' întunerecul tot mai mare...

Privii în jur mirat, sub impresia vie a visului.

Dar' când am cercat să 'mi dau seama de toate icoanele ce-'mi trecură pe dinaintea ochilor minții 'mi-a fost cu neputință.

Doară o imitație abia aproximativă!

Căci visul e vis, ear' realitatea e realitate, de — numai realitate!

Simin.

stânga extremă). (Auzi acolo, de ce-l doare pe Șerban, zicem noi. Red. „Trib.”).

Poporul român din Ungaria, precum și cel din România a fost în convingerea, că rezultatul final al acestei vizite va fi, că deoparte în sfârșit osre-când relațiunile încordate dintre cele două popoare se va întoarce mai spre bine și multe prigoniri politice se vor sfârși, ear de altă parte i-a fost convingerea, că aceasta înseamnă alipirea statului vecin la tripla-alianță, care garantează echilibrul păcii europene.

Dar ce se întâmplă?

Prea stimatul domn prim-ministru a aflat de bine, că în loc să promoveze păcinea bunăînțelegere cu țeara învecinată, să facă și aici mai acută starea, înproșund Regelui român decorarea unui individ devenit faimos prin prigonirea naționalităților. (Claritate și contraziceri în dreapta.)

Așa cred că binevoii a ști, că e vorba de decorarea lui *Jeszenszky Sándor*. (Vii aclamări de „Ejen” la adresa lui *Jeszenszky* din dreapta), consilier ministerial. (Mișcare și agomot în stânga extremă.)

Thaly Kálmán: (cătră dreapta). Acela v'a ales pe d-voastră! A împărțit mandatului (Sgomot. Președintele sună).

Nicolae Șerban: Această decorație a revoltat întreg poporul românesc. (Mișcare în dreapta) și fără ori-ce exagerare pot să declar, că această nesocotită decorare a făcut imposibilă, dacă nu pe veci, pe un timp îndelungat, înțelegerea dintre cele două popoare, ba durere, a făcut imposibilă și alipirea României la tripla alianță. (Risete în dreapta).

Nu v'oi să mă dimit în aprecierea tuturor știrilor publicate în ziarle românești și mai ales nu v'oi să desfășor cum comentează ziarle decorarea aceasta a dlui prim-ministru pentru-că așa cred, că numai pentru-că *Jeszenszky* a condus alegerile din urmă, nu l'a decorat regele român. (Claritate cu sgomot în stânga și stânga extremă).

Pe baza acestora f'm'iau voe a adresa domnului ministru-president următoarea

Interpelație:

1. Adevărat e că *Jeszenszky Sándor*, cons. ministerial a fost decorat din prilejul vizitei Regelui român în capitala noastră, cu „coroana României”?

2. După-ce mai susnumitul nu a luat parte la primirea Regelui român, cu ce și-a meritat această decorare și cui are a o mulțumi?

3. Adevărat e știrea foilor românești, că prin decorarea aceasta s'a ținut numai la desavnuarea luptei politice a Românilor din Ungaria și că în scopul de-a ajunge la aceasta, dl prim-ministru a indus în eroare pe Regele român? (Claritate în dreapta).

4. După-ce e fapt constatat, că astfel de decorații s'au dat numai prin intervenția ministrului de externe a țerii interesate, cum se poate că în România s'a ținut consiliu de ministri cu scop de a retrage decorarea, și în faptul acesta nu vede diminuarea auctorității Ungariei? (Ași Red. „Trib.”).

Codul civil ungar.

În sfera dreptului civil în Ungaria domnește un mare chaos. Un codice civil sistematic, pe lângă toată existența milenară, Ungaria nu are încă nici astăzi. Cel mai vechiu op juridic, la care se provoacă Maghiarii cu fală, e tripartitul lui Werbőczy. Astăzi înșe nu mai are nici o valoare practică. A rămas în domeniul istoriei dreptului. Afară de acesta mai s'nt numeroase legi, cari regulează relațiunile de drept privat, aduse încă înainte de 1848. După suspendarea constituției, cu introducerea absolutismului austriac, s'a introdus în drept imperiul același drept pentru toți cetățenii. S'a introdus și în Ungaria proprie codul civil austriac, cu 1 Maiu 1853. Ardealul îl avea încă dela începutul acestui veac. Cu sfârșitul absolutismului s'a suspendat și codul austriac pentru Ungaria. Relațiunile de drept, dezvoltate în acest timp în strînsă legătură cu codul austriac, au făcut, ca multe părți din codice să se recipieze și pentru Ungaria. S'a făcut și un operat din partea judelei țerii, (judez curiae) în care s'au prelucrat cele mai neapărat de lipsă instituțiuni de drept, ce lipsiau din sistemul de legi ungare.

Dela 1861 începe să s'au făcut încercări de a se codifica dreptul civil ungar. Toți ministrii de justiție căți s'au perindat dela rehabilitarea constituționalismului au lăsat în program sfârșirea acestei mari opere legislative. Până acum puțin rezultat au arătat.

Lucrul nu e ușor. Codul austriac abia s'a făcut în vre-o 60 de ani. Codul Napoleon, recipiat și de România, de asemenea e rezultatul unei îndelungate lucrări. Germania abia în anul trecut a creat un cod unitar pentru întreg imperiul. În fine se vede, că și noi cei ce trăim în Ungaria vom avea fericierea, să avem un drept modern unitar pentru întreaga țeară.

Ar fi și de dorit, căci chaosul în care trăim e de nesuferit. În Ungaria proprie domnește un drept, care se bazează în cea mai mare parte pe decisiunile de ale Curiei, pe lângă operatul din 1861 al judelei țerii și alte legi învechite. În Ardeal și pe teritoriul fostei granițe militare din Bănat e și azi în vigoare codul civil austriac, în parte încă învechit și în multe părți modificat prin ulterioare legi aduse de parlamentul ungar. Conflictele între aceste deosebite isvoare de drept s'nt de multe-ori neevitabile.

Acum aflăm, că lucrările de codificare ale dreptului civil, sub conducerea actualului ministru de justiție au înaintat foarte mult. Pentru elaborarea unui proiect de cod civil e instituită o comisiune permanentă în ministerul de justiție. În această comisiune s'nt acvirați cei mai buni juristi, ce-i are de prezent Ungaria. Subcomisiia de redactare a acestei comisiuni a statorit încă înainte de vacanțelor de vară principile normative, ce privesc problema și direcțiunea codificățiunei, precum și metodel în statorirea textului.

A stabilit mai departe dispozițiunea codului, împărțirea și conținutul singuraticelor părți. În noua epocă de lucrare, începută în lunile trecute, a urmat discuția avănușită a singuraticelor părți ale codului. În legătură cu schițarea conținutului și a principilor fundamentale se designează chestiunile principiare controversate, care s'nt de a se rezolva mai întâiu. Acestea formează obiect de discuție în comisiunea pregătitoare și numai după aceea se decid în ședința pleniului comisiunei.

Liga Culturală.

— Conferință ținută în Ploiești, la 31 Oct. n. —

de

Barbu Păltineanu,

membru în comitetul central al Ligei.

Domnilor și doamnelor!

„N'am intențiune de-a face o conferință. Voese numai a zice câteva cuvinte asupra scopului acestor conferințe, ale Ligei, și asupra mijloacelor prin cari credem că putem face să propăzească Liga noastră culturală.

Din toată învâlmășeala faptelor petrecute până azi un lucru s'a degeajat pentru noi lămurit și luminos:

„Chestiunea națională nu se poate rezuma pe România oficială, ci pe această instituție liberă, pe această asociațiune fără legături cu lumea oficială care se numește: *Liga*; ear *Liga* la rîndul ei nu poate prospera, nu poate nici chiar trăi decât cu condițiunea de a rămânea afară de politica internă și mai presus de această politică, (bravo, așa se fie!).

De aceea ne și vedeți astăzi înaintea d-voastră, pe toți membrii comitetului central și de aceea vom merge tot astfel unul lângă altul, mână în mână și inimă lângă inimă prin toate orașele și dacă vom putea chiar și prin satele țerii, spre a convinge pe toți Români că în adevăr *Liga* nu se mai face politică. Nu spunem o vorbă goasă, ci un adevăr real.

Prezența noastră act în cea mai deplină armonie, deși cei mai mulți dintre noi aparținem la grupări politice diferite, v'ă dovedă vie, că voim sinceramente ca politica internă, politica de partide să fie isgonită pentru totdeauna din stul acestei instituțiuni (aplausuri vii).

Destul am suferit de urmările acestui amestec. *Politica de partide*, care poate să fie folosită pentru afacerile noastre interne, care în ori-ce cas este o necesitate netolmăturabilă față cu așezămintele noastre este o adevărată otrăvă pentru *Liga culturală*.”

O picătură din acea otrăvă a fost v'ersată într'un moment de rătăcire în corpul Ligei noastre. Este atata timp de când toți cu sfortări comune și cu sacrificii reciproce ne silim să o eliminăm.

Credem că am reușit deja; dar e încă multă lume care încă nu vrea să o crează, și de aceea considerăm ca cea mai de căpetenie datorie a noastră să rugăm pe toți Români să crează în sinceritatea noastră, să lase bănuiala, să lase scepticismul și să îmbrățișeze cu toată căldura această asociațiune menită a forma citadela de apărare a ideii naționale. (Trăească Liga).

Aceste conferințe nu au de scop numai propaganda. Ele tind încă să sporească fondul asociațiunii noastre culturale.

Dacă ne-am permis a le face cu o taxă de intrare, este din cauză că credem, că în aceste întruniri nu se cade, ca numai noi cei de pe această estradă să fim actori, ear d-voastră cei din sală: spectatori, ci cu toții trebuie să fim în acțiune. În același timp cu încălzirea inimilor voastre de idea patriotică, acestea întruniri trebuie să s'ibă de rezultat de a întări materialmente asociațiunea noastră. Estă pentru-ce am îndrăsnit a ne adresa nu numai atențiunii și sentimentelor d-voastre, ci și punga d-voastre.

Cuvântul nostru de ordine, este ca să tindem a face, ca *Liga română* să se con-

funde cu națiunea română; în acest scop încă dela ultimul congres, am introdus dispozițiuni noi, ear locuitorii comunelor rurale pot participa cu cotisațiuni de zece bani pe lună.

Când acestea straturi adânci ale națiunei vor ajunge să participe la viecea instituțiunii noastre, atunci vom privi cu încredere ziua de mâine.

Vrăjmașii nostri seculari, nu vor mai îndrăsnii să considere Liga noastră ca o creațiune subredă, pe care v'enturile politice ar pute să o zdrobească.

Ei vor ști, că chestiunea națională se confundă cu conștiința națională, și ca atare ea va pluti senină pe deasupra patimilor și intereselor zilei de azi, pe deasupra meșteșugurilor diplomatice și chiar pe deasupra tronurilor regilor și împăraților.

— Din acest punct de vedere simt o mare bucurie, v'edend că de numeros este sexul frumos în această sală.

Doamnele mele! Nu s'nt mâni mai puternice, în cari se se poate încredința steagul unei idei mărețe și patriotice, decât mâinile d-voastre cele delicate.

Sentimentul patriotismului este format din iubire și din mândrie, și nu este teren în care iubirea și mândria se încolțescă mai cu putere ca în inimile d-voastre.

Dar nu este numai iubirea și mândria de neam, care întretine la noi interesul pentru frații nostri subjugăți.

Interesul ce le purtăm se mai razimă încă pe un sentiment, care este cel mai nobil și cel mai paternic în omenire, pe sentimentul dreptății.

Gândiți-v'ă doamnele mele, că surorile d-voastră de peste munți s'nt date în judecată, dacă îndrăznesc să arboreze pe costumul lor colorile românești. Gândiți-v'ă, că soții și copii lor s'nt aruncați în temnițe pentru cântarea unui cântec sau pentru rostirea unor versuri. Gândiți-v'ă, că pruncii s'nt amulși din brațele mamelor și aruncați în școale maghiare, pentru-ca să uite limba lor, dulcea și frumoasa limbă ce le-a dat *Dumnezeu*. Gândiți-v'ă ce ar fi în sufletele d-voastră, dacă ați fi în locul lor!

Ș gândindu v'ă la acestea, faceți ca iubirea de neam să intre în carnea și sângele d-voastră, pentru-ca copii d-voastră să se nască cu dinșă și să se hrănească cu dinșă de cum vor deschide ochii în lume.

„*Trebuie să facem Unguri și din petri*”, a zis cândva *Kossuth*, unul din acei înverșunați ovinșiști unguri, a cărui politică dă roadele ce le vedem astăzi.

Noi nu trebuie să facem români din petri, dar trebuie să arătăm acestei rase nedrepte, că din petri poate să vor face unguri, dar din Români nici-odată!

O națiune care a fost în stare să străbată atata secol de întunec și de barbarie fără ca să lase a se altera nobleța sa de rasă și unitatea culturii sale, după-cum v'edem denonța cu atata măiestrie talentatul conferențiar ce m'a precedat la această tribună; o asemenea națiune nu va pute lăsa ca trei milioane de fii ai ei, să fie înjugați la lumina mare în acest secol de dreptate și de civilizațiune, care s'a numit secolul naționalităților!

Domnilor și doamnelor!

Terminând v'ă voiu mai face o rugăciune. Plecând de aci să nu luați cu d-voastră numai suvenirea unei ore de distracțiune, nu-mai vibrațiunea unor vorbe care se va stinge peste câteva momente. Faceți loc în sufletul d-voastre la aceea floare frumoasă și neperitoare care se cheamă ideal și luați hotărîrea nestrămutată de a pune acțiunea d-voastră în serviciul acelu ideal.

Dacă este adevărat că de când există omenirea, omul a simțit trebuința ca în afară de iubirea de sine și de familie, să mai poarte în sufletul seu și iubirea a ceva mai depărtat, mai altruist, mai imaterial, care se formeze obiectul visurilor sale și să-i încolțzească ființa în afară de ora prezentă, — dacă acel ceva s'a numit după timpuri și după împrejurări, *religiune, umanitate și patrie*, — credeți-mă că în timpul de față și pentru noi Români nu este ideal mai nobil, mai cald, mai înălțător de inimă decât de a ne consacra o parte din munca și din ardora noastră în folosul fraților nostri apăsați de soarte. (Repețițe și prelungite aplause.)

Nu e numai iubirea frățească și propriul nostru interes care ne dictează aceasta ci și acel sentiment de dreptate care se revoltă în fața asuprii și a tirăniei, acel sentiment de indignațiune pe care-l inspiră soarta fraților nostri nu numai noue, ci și celor mai iluștri și mai nobili reprezentanți a celor mai iluștre și mai nobile dintre națiunile străine.

Gândiți-v'ă la soarta lor în tot momentul, în sculare și în culcare și veniți-le în ajutor cu vorba și cu fapta, propagând întărirea acestei Lige, căci prin întărirea ei veți lucra la întărirea neamului românesc!

Serbările dela Iași.

Estă, după foile de dincolo, amănuntele frumosoale serbării dela Iași.

Sosirea trenului regal.

Trenul regal, condus de dl A. Saligny, directorul general al C. F. R. intră în gara Iași la orele 10, foarte precis.

Când trenul ajunge la rampa gării, musica intona imnul regal.

Mașina frumos împodobită, av' în dreptul plugului inscripția „C. F. R.” înconjurată de o coroană de brad. Pemașină erau pe lângă directorul general, domni Mareș, sub-director, Cristodulo, inspector, Marino, sub-inspector.

Trenul se compunea din 6 vagoane salon. El se oprește astfel, că vagonul în care se așua M. L. e înspre mijlocul peronului.

Regele și Regina se aflau la ferestrele compartimentelor lor: Regele, în uniformă de general, salută militărește, ear Regina, foarte grațioasă, într'o mantilă héliotrope, agită mâna salutând publicul.

Regele se dă jos cel dintăiu. Lumea constată cu plăcere aerul sănătos pe care M. S. îl are.

Regele binevoește a ține ceroul pe peron. Se întretine într'un cerc în care se aflau d-nii: *Urechia*, decanul facultății de drept, *Ianculescu*, profesor, *Coco Cogălnicean*, consul la Cernăuți și alții.

Se îndreaptă apoi cătră corpul consular și dă mâna, în primul loc, cu dl de Giers, consul al Rusiei, care, ca decan al consulilor, prezentă M. S. pe toți ceilalți consuli.

M. S. se întretine apoi, în mod foarte cordial, cu dl general locotenent *Constantinovi*, guvernatorul general al Basarabiei însărcinat special al M. S. împăratului Rusiei ca să prezente Maj. Sale Regelui salutările Sale de bună sosire, în vecinătatea imperiului seu.

În același timp M. S. Regina făcea cercul cu damele oficialilor, cari au sărutat mâna M. S. Reginei. M. S. a sărutat doamnele pe frunte.

Au oferit buchete M. S. doamnele *Mirzescu*, *Gaue*, *Lepadatu*, *Weisengrün*, *Stolojan*, *Isnov* și d'șoara *Mărginean*, din partea corpului studentesc.

M. S. Regele se întretine pentru a doua oară cu membrii corpului consular, după-care intră în sala de recepție.

Plecarea la Metropolie.

După recepțiune M. S. Regele dete brațul M. S. Reginei și părăsără localul gării. M. L. iau loc într'o trăsură a la *Daumont* trasă de 4 cai albi. În aceeași trăsură au luat loc prefectul *Gheorghian* și primarul. În a doua trăsură se aflau doamnele *Mavrogenhi* și *Bengescu*, damele de onoare ale M. S. Vin apoi în alte trăsuri cei 5 ministri, consili, dl *Calinderu*, administratorul domeniului coroanei, *Lahovari*, președintele curții de conturi, *Skna*, președintele curții de casație, *T. Gian*, președintele camerei și toți ceilalți oficiali.

Pe tot parcursul publical a aclamat pă-rechea regală.

În ograda Metropoliei, spre scara principală, s'nt așezați elevii școalei militare, mai mulți oșieri în frunte cu locot-colonelul *Stamatopol*, musica reg. 25 *Racova Vaslui*. Pe ambele părți din fața intrării principale a catedralei, se aflau 2 cordoane de studenți, ear îndrețit lor un public imens.

În biserică este clerul, în frunte cu arhierii.

Când Maj. Lor pășesc pragul bisericei, metropolitul, întinzend crucea, dă binecuvântarea sa. Maj. Lor săruță mâna înaltului *Prelat*. Corul intonă maiestrosul „*Laudă Domnului*” Regele și Regina iau loc în stranele regale, Regina la stânga, Regele la dreapta.

Sosesc imediat ministrii și generali.

Metropolitul binecuvîntează apoi pe M. Lor. Corul intonă „*Trăească Regele*”, în care timp M. L. se coboară din strană.

I. P. S. S. conduce părechea regală până la ușă, în care timp prelatul se întretine cu Maiestatea Sa Regele.

La palat.

În ordinea stabilită, părechia regală se întoarcă la palatul comandantului.

Publicul face ovațiuni. De pe balcoane se aruncă flori și o frumoasă pereche de porumbel, oferită de dl advocat *Debija*.

M. S. Regina este așteptată la palat de mai multe doamne; Regina se întretine în mod cordial cu tate damele și le pofteste, vedea d. a. la 5 ore, cu coplii lor „spre a pusta tinăra generațiune a Iașului”.

Inaugurarea universității.

La 10 ore a început ceremonia inaugurării universității.

I. P. S. S. Metropolitul *Iosif* a oficiat serviciul divin.

După sfințirea apei, a luat cuvântul dl ministru al instrucțiunii *S. Haret*, care arată importanța serbării, face istoricul universității din Iași; arătând căți oameni mari a produs și pune în relief rolul regelui în dezvoltarea culturală a României.

D. N. *Culianu*, rectorul universității, vorbește asupra importanței instrucțiunii. Estă partea finală a acestui frumos discurs:

„În frumoasa și măreață serbătoare de azi, motivul unei deosebite bucurii se adresează în primul loc junimei noastre studioase.

„Pentru voi, tineri iubitori de lumină și cultură, se deschid ușile acestui magnific templu al științei. Întrați cu mintea deșteaptă, inima bine însuflețită spre a v'ă înzestra cu tot ce formează cetățeanul luminat și iubitor de țeară, pentru a deveni demni urmași ai bărbaților nemuritori, cari au lucrat din răspuneri la dobândirea situațiunii actuale a statului român: *vis de aur a generațiunilor trecute*. Păstrarea neatinsă și ducerea mai departe pe calea propășirii a acestei strălucite stări de lucruri, impune generațiilor de față, cari o moștenesc, datorită sfântă de a se fuarma, pentru ridicarea neamului, cu toate mijloacele pentru o muncă neobosită, pe cari le pune la îndemână starea de progres a civilizației moderne.

„Junimea noastră studioasă va ști de sigur să îndeplinească această sarcină de onoare; căci își iubește și neamul, pe care este chemată să-l ridice printre națiunile civilizate, iubește și această înaltă instituțiune, care o primește cu fericire în stul ei, și pe care, prin lumina minței și a inimei, cu care se va înzestra din fucarele sale, o va ridica atât în stima concetățenilor, cât și a străinătății culte.

Acestui tablou de vii dorinți de propășire și ridicare a culturii naționale, ori-cât de mare s'ar părea depărtarea, care ne desparte astăzi de țelul dorit, generațiile de față, cari au avut fericirea de a vedea sub ochii lor schimbându-se în fapte, aspirațiuni străvehi, private îndelung ca utopii patriotice, nu pot să-i refuze nici credința inimei lor, nici toată cooperarea posibilă spre o completă și nedepărtată realizare.

Aceasta va fi; căci în epoca de față a pururi memorabilă în istoria noastră națională, în care o soartă bună a împodobit tronul român cu două înalte intelgenți bine cugătitoare, cu două inimi însuflețite de cea ni caldă sollicitudine pentru propășirea poporului român, s'a deșteptat în sufletul țerii sentimentul salutar al încrederei în sine, agent puternic și rodnic de activitate generală care va ridica și școala română la nivelul mult dorit!

„Trăească Maiestatea Sa Carol I, Marele rege al României.

„Trăească Maiestatea Sa regina *Elisabeta*, *Augusta* protectoare a culturii femeii române.

„Trăească Altețele Lor regale principele *Ferdinand* și principesa *Maria*!

„Trăească regatul român!”

În numele studenților, vorbește tinărul *Leatris*, care într'o caldă cuvântare mulțamește suveranilor pentru înalta sollicitudine ce întodeauna au arătat instrucțiunii și tinerimei studioase. Cuvântarea rostită din inimă, produce o vie impresie.

Discursul Regelui.

M. S. Regele cetește răspunsul seu cu o voce clară și puternică:

Domnilor!

Înaugurarea acestui frumos palat închinat științei și literilor, este un eveniment însemnat nu numai pentru Iași, ci și pentru România întreagă.

Falnic și măreț, el se înalță în mijlocul acestui oraș care de a pururea a fost în fruntea pornirilor patriotice pentru unirea și mărirea patriei; el va străluci ca o mărturie despre cunoștința țerii și despre avântul ce a avut mișcarea intelectuală în a doua noastră capitală.

De acum studiile înalte vor av' aici un locaș demn de dîsele, unde studenții se vor pute adăpa la isvoarele curate ale științei și ale patrioticismului, spre a se arăta odată urmași vrednici ai atâtor oameni de stat, născuți în această parte a țerii, care au fost servitori credincioși ai patriei și înțelepți consilieri ai tronului.

Nu numai cu numărul soldaților și cu dezvoltarea vieții economice se măsură astăzi puterea statelor. — Un factor de căpetenie, poate cel mai însemnat este gradul de cultură. O direcțiune sănătoasă și națională a înaltelor studii ce se urmăresc în universități, este dar condițiunea neapărată a adevăratei propășiri.

Vouă, domnilor profesori, este încredințată misiunea cu grolă răspundere, de a pre-

găti pentru țeară, pe acei frunzași ai viitorului, de a le înălța vederile, de a sădi în inima lor ambițiuni nobile și generoase și de a le încălzi sufletul pentru tot ce este drept, bun și românesc.

Conștiința națională, redeșteptată prin luptele vitejești ale armatei, așteaptă conducători înțelepți și compunși.

Eri, datorită cătră țeară era destulă, recâștigarea independenței. — Astăzi condițiunile vieții noastre sociale s'au lărgit și înmulțit și țeara are trebuință de puteri nouă, spre a asigura mersul neîntrerupt al dezvoltării noastre naționale.

Aceste elemente de ponderațiune înțeleaptă, care urmează a fi precompăsitore în direcțiunea politică și socială a statelor moderne, le așteptăm dela această universitate care se stabilește astăzi în noul seu palat. — Da, am încrederea, că universitatea din Iași va răspunde la această înaltă menire și că împreună cu sora-sa din București, aceste două făclii luminoase vor răspândi scântei de viață sufletească asupra întregului neam românesc.

Regret, că principele Ferdinand, scumpul meu nepot, care a pus piatra fundamentală a acestui așezământ, nu poate fi față la inaugurarea lui. Gândul și inima lui este cu noi în acest moment, căci pătruns de recunoștință pentru atâtea dovezi de iubire ce i-s-au adus în timpul lungii sale boale, cea mai vie a sa dorință este de a aduce prinoul seu de muncă pentru binele scumpei noastre României.

Regina este fericită de a se găsi astăzi lângă mame, spre a asista la această frumoasă sărbătoare închinată literii și științei.

Ea mulțumește împreună cu mine din suflet pentru călduroasa cuvântare și bunele urări ce ne faceți; la rîndul nostru îndreptăm cătră cer rugile cele mai ferbinți, ca să reverse toate binecuvântările sale asupra iubitei noastre a doua capitală.

Urale entusiaste au acoperit cuvintele Saveranului.

S'a purces apoi la vizitarea palatului universității, de care toți au rămas încântați.

Tabla comemorativă.

După-ce s'a servit Saveranilor un ceain, dl director al universității rugă pe Regina să înălțare, prin ajutorul unei sfoare o draperie, care acoperea o tabelă comemorativă așezată de-așupra ușei din interiorul aulei.

Draperia dispărând, Regina putu să următoarea inscripție în litere de aur:

**MAMEI DUIOASE
A POPORULUI**

Reginei României, Elisabeta

Geniul literar și artistic care a înălțat și încălzit inimile tuturor.

Carmen Sylva.

dedică această tabelă comemorativă universitatea din Iași, în semn de recunoștință și venerațiune.

22 Oct. 1897.

Carmen Sylva cetind inscripția, adănc emoționată mulțumii cu lacrimi în ochi.

Urle nesfârșite și puternice au izbucnit atunci în adunare.

După aceea Regele fu condus la intrarea ușei și trase draperia de pe altă tabelă comemorativă.

Saveranul cetii următoarea inscripție:

Așezată-s'a în 23 Maiu 1893 de cătră A. S. R. Principele Ferdinand, Moștenitorul Tronului, temelia palatului universitar de Iași, fundată în 26 Octombrie 1860 — inaugurându-se clădirea terminată în 21 Octombrie 1897 de MM. LL. Regele și Regina României.

Înălții oaspeți au mai vizitat apoi bisericile restaurate „Treii Ierarhi” și „Sf. Nicolae Domnesc”.

REVISTA PRESEI.

Presă română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 236) scrie „despre reînălțarea luptei cu obstrucțiunea. Caracterizează situația în fața încercării de votare a provisorului în Austria. Cu toată izbânda de Vinerea trecută cauza opoziției stă mai rău ca atunci, căci majoritatea a fost foarte activă în zilele acestea de pauză. Poziția contelui Badeni s'a chiar întărit, fiindcă Împăratul nu vrea, ca guvernul să fie în așa chip trântit în parlament — zice „Gazeta”.

Dreptatea (nr. 232) sub titlul „o voce română” reproduce un articol din „Drapelul”: vizuri maghiare, articol de polemică istorico-politică.

CRONICA

Sibiu, 6 Nov. n. 1897

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu” va aranja Sâmbătă la 13 Noembrie c. n., în sala dela „Gesellschaftshaus”, un concert împreună cu teatru și joc, sub conducerea zelosului învâțător al școlii de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian” dl Candid Popa și cu binevoitorul concurs al unui grup de clerici din seminarul „Andreian”.

Un Ungur rabiat — pedepsit. Deunăzile postarul Balázs din Hunedoara a bruscat în chip rabiat pe un Român, C. Dima, înfruntându-l cu cuvântul „obraznic” și refuzându-i în două rînduri a-i da cartea de plângeri. În urmare, Românul nostru s'a plâns la direcția postelor din Cluj și s'a dat dreptate, pe cum se vede din următorul comunicat, ce i'a trimis:

„Pe postarul de acolo l'am pedepsit aspru pentru folosirea aceluși cuvânt și pentru-că nu i'a dat cartea plângerilor, și l'am îndrumat, ca pe viitor să dea fără nici o înndoială, cartea plângerilor celor-ce vor cere-o, ori ar avea pricină de plângere, ori nu!

Exprimându-mi adăncă părere de rău pentru cazul înemplat, am nădejdea, că în urma îndrumării primite, postarul pe viitor se va reține dela ori-ce provocare!”.

Cluj, 24 Octombrie 1897. Rauch m. P., consilier regesc, director al postelor.

Neorolog. Primum următorul suat funebru: Subs rîși cu inima frântă de durere anunță, că iubita soție, neobosită mamă, soră și bună: *Anica Petean* născ. *Aranykúti*, preteasă în anul al 66-lea al etății și al 47-lea al fericitei sale căsătorii, Mercuri în 3 Nov. st. n., la 3 ore p. m., după lungi suferințe și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului. Osămintele pământești ale răposatei, s'or vor astruca în 6 l. c., la 12 ore în cimitirul gr.-cat. din loc. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! Jacul-nobil, în 4 Nov. 1897.

Socialismul între Sârbi. În comitatele Bă s și Torontal socialismul a prins rădăcini atât de adânci mai ales între Sârbi, încât aceștia vor scoate în curînd o foaie socialistă săptămânală, redactată în sârbește. Redactorul foin va fi un cunoscut agitator socialist, Miko Radjukov. Se plănuește și convocarea unei mari adunări populare, la care vor fi invitați mai mulți conducători socialiști din Belgrad și Budapesta.

Hymen. Dl Laurențiu Avram, teolog abs. și d-șoara Gabriela Meseșianu, anunță cununia lor, care se va celebra la 11 Noembrie 1897. st. n. la orele 3 p. m. în biserica gr.-cat. din Chueșd (Sz.-Kövesd).

Din vorbirea lui Lecher. Dăm aici după notițele stenografice ale biuroului din rehsrathul austriac, un pasaj al chilometricului discurs rostit de obstrucționistul Dr. Lecher:

Dep. Lecher: De nou (Sgomot uriaș și întreruperi) încercături serioase... (Sgomot mare și întreruperi.) Onorată casă!... (Sgomot, ce nu mai vrea să înceteze)... Domnilor!... (Intreruperi și sgomot)... Onorată casă!... (Larmă uriașă)... Earăși o situație așa de penibilă... (Sgomot mare și întreruperi)... Earăși o situație așa de penibilă... (Sgomot mare și întreruperi)... Mă tem, că ședința... (Sgomot mare și întreruperi)... s'a început... (Sgomot mare și întreruperi)... Eu mi-am început vorbirea... (Sgomot mare și întreruperi)... Peste tot (Sgomot mare și întreruperi)... Onorată casă!... (Sgomot mare și întreruperi)...

Așa-i stenogramul luat după vorbirea lui Lecher, și așa a tinut vorbirea douăsprezece ceasuri în cap!

Colportaj oprit. Editorul ziarului *Budapesti Hirlap* a petiționat la ministrul de interne să-i dea voie a colporta adăosul la Bud. Hirl., *Esti Ujság*, la Cluj, și la *Murész-Vasárheiu*. Ministrul a respins cererea pe cuvînt, că patenta austriacă rămasă în vigoare pentru presa din Ardeal oprește colportajul.

Anarhistul Schmidt în provincie. Famosul anarhist „idealist” din Budapesta, Dr. Eugen Schmidt a pornit în vremea din urmă prin provincie, în scop de a face propagandă pentru teoriile anarhiste. La *Seghedin*, sprijinit de socialiști a voit să tină și o adunare, dar poliția nu i'a dat voie.

Restaurarea unui mormînt celtic. Se va facepe în curînd din ordinul prințului Radzivil, proprietarul castelului și al parcului din Ermenouville, restaurarea mormîntului lui Jean-Jacques Rousseau, care se află actualmente într-o stare vrednică de plâns. De câteva zile tîmplarii se ocupă a construi deasupra mormîntului în mica insulă a sălcilor un adăpost destinat a proteja pe lucrătorii însărcinați cu lucrarea. Petrițe din care este făcut monumentul, roase de intemperii anotimpurilor vor trebui să fie în mod necesar înlocuite și va fi foarte interesant de a se ști ce e adevărat în unele legende relative la rămășițele pămîntești ale lui Rousseau. După această legendă, la epoca transportării osîmintelor lui Jean-Jacques Rousseau din Ermenouville la Pantheon, locuitorii din Ermenouville le-ar fi substituit niște osîminte de animale. În acest chip adevăratul mormînt al filosofului ar fi la Ermenouville, pe cînd Pantheonul ar adăposti numai niște oase de bou, de porc sau de miel.

Avis! Onoratele dame, cari vreau să cumpere mătăsării ușor de ieftine, și totuși frumoase și bune, stofe de spălat și de lîmă de oale, — care sînt potrivite și de cadouri de Crăciun — să binevoască a cere colecțiunea de mostre, compusă anume spre acest scop, dela casa de articole de modă *Mathias Weiner* (Budapesta, Calea Andrășy nr. 3), care se expediază gratis și franco.

Se atrage luarea aminte asupra anunțului dlui *A. Török et Comp.* în Budapesta, care e încredințat cu vînzarea de losuri ale loteriei reg. ung. de clase. Această loterie stă sub inspecțiunea guvernului reg. ung. și se recomandă ori cui să se adreseze plin de încredere la firma *A. Török et Comp.*, colector principal în Budapesta.

Șterg mîerunte. — *M. S. Saverana Elisabeta* a dat 1000 fl. pentru săracii din Budapesta.

— La *Seghedin* a fost arestată o primejdoasă banda de falsificatori, care în complicitate cu un fotograf din Zombor fabrica mereu la bani.

— Deputatul „liberal” *Terényi Lajos* a răposat în urma unui atac de apoplexie.

— În *Nyiregyháza* teatrul unguresc, încercat de datorii, a ajuns sub licitație.

Posta redacțiunii.

Dlul *L. în Vișag*. Nu putem servi. Caută a-ți procura foaia specializată pentru losuri: „Mercur” (Viena) ori *Magyar Mercur* (Budapesta)

Dlul *A. Brașov*. Anunțul dă! Celelalte vom vedea.

Mai nou.

Din Austria.

Pe câmpul răboiului parlamentar din Viena s'a schimbat morocul. Ședința din urmă, începută Joi, și sfîrșită Vineri d. a. la 4 ore, a decurs tot așa de scandalos, ca și cea mai dinainte, dar s'a încheiat cu o victorie a guvernului. Cu 177 voturi, contra 122 s'a primit propunerea, ca proiectul despre provisoriu să se treacă la comisiune.

Cu aceasta proiectul e primit în prima cetire. E întrebare ce va fi la a doua, și peste tot ce va mai urma în acest chaos ce se cheamă „Austria”.

Cabinetul negru.

Correspondentul nostru din București ne asigură, ca Dumineca trecută ni-s'a trimis o telegramă din Ploesti, ca raport despre conferința „Ligei”. Noi n'am primit telegrama, semn că *Jeszenezsky* își continuă meseria în cabinetul negru și după decorarea cu „coroana României”.

Prețul mărfurilor.

Plăța din Sibiu. Dela 5 Noembrie n. Grâu frumos hect. fl. 8.80 până 9.50; grâu mestecat hect. fl. 7.90 până 8.50; sîcără hect. fl. 5.60 până 6.50; orz hect. 4.20 până 4.60; ovăs hect. fl. 2.70 până 3.30; cucuruz hect. fl. 4.— până 4.80; mălaiu ht. fl. 5.—; cânepă —; cartofi hect. fl. 2.50 până 3.—; sîmîntă de cânepă hect. fl. 4.80 până 5.—; mazere hect. fl. 5.50 până 6.50; linte hect. 7.50 până 8.50; fasole hect. fl. 6.— până 7.—; păsat de grâu 100 chilo fl. 20.— până 22.—; făină nr. 1 100 chilo fl. 19.75; făină nr. 3 100 chilo fl. 19.05; făină nr. 5 100 chilo fl. 18.30; sîmîntă 100 chilo fl. 60.— până 62.—; unsoare de porc 100 chilo fl. 60.— până 64.—; sîu brut 100 chilo fl. 12.— până 18.—; sîu de lumini 100 chilo fl. 24.— până 26.—; lumini turnate de sîu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; sîpun 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fîn 100 chilo fl. 1.20 până 1.70; cânepă 100 chilo fl. 32.— până 36.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 2.50 până 3.50; spirit p. 100 L. % fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 46 până 60 cr.; carne de vițel chilo 32 până 40 cr.; carne de porc chilo 48 până 52 cr.; carne de berbec chilo 26 până 32 cr.; ouă 10 cu 30 până 33 cr.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Duminecă în 7 Nov. n.

La 3 ore d. a.:

Niobe.

Vodevil în 3 acte de Harry Paulton și E. A. Paulton.

La 7 ore seara:

Posse.

Piesă cu cântări în 3 acte de Karl Morre.

Luni, în 8 Nov. n.

Der Obersteiger.

Operetă în 3 acte de Carl Zeller.

Localități frumoase.

Subsemnatul îmi iau voe a aduce la cunoștință, că am achirat prin cumpărare restaurantul fost mai nainte **Popoviciu** apoi **Ardean** și voi ține și mai departe sub numele

Restaurațiunea parcului orașenesc

prin imputernicitul meu dl **E. Thelmann**.

Se vînd, pe lângă excelența bere de **Mărtisor Dreher**, vinuri naturale de masă și de dessert de pe **Murș** și de pe **Târnave**.

Pentru binevoitor sprijin vîroagă

cu distinsă stimă

Michael Hager jun.

[2218] 3—3

Bucătărie excelentă. — Prețuri moderate.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9—5 ore.

Atelier fotografic de bun renume

VILHELM MANN

Sibiu, Piața-mare nr. 19. [1219] 26—32

se recomandă pentru executarea excelentă a ori-cărui fel de fotografie: portrete singuratic, grupuri de familie sau societăți de nemărginit număr, precum și tablouri.

!! Specialist în fotografiarea copiilor !!

Portrete pe platină în mărime naturală dela 15 fl. în sus. Executare corectă și garanție pentru identitate perfectă.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9—5 ore.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1898.

Anul XIII.

SIBIU.

Editura și tiparul „Tipografie”, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Cu șese ilustrațiuni!

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — *George Coșbuc* (schită literară): „Nunta Zamferei”, „Noi vrem pămînt”, „Murșul și Oltul” (poveste din popor), „Numai una!” (poesie), „Sălcia și populul” (legendă din popor), „Rugămintea din urmă” (poesii) și alte „Poesii scurte”. — „Glume”. — „Măntuirea steagului” (schită istorică) de *Petru Vancu*. — *Ioan Creangă* (schită literară cu portret): „Povestea unui om leșez” și „Olteni din Iași”, „Rostiri, zicători, cuvînte”. — *Th. D. Speranță* (schită și două anecdote): „Mama Ungurului”, „Jidani și hoții”. — *George Pop de Băsești* (biografia cu portret). — „Căt de lungă s'e fie ziua, tot vine noaptea”, de doamna *Columb*. — „Castelul din Carpați” (schită bibliografică) de *Fules Verne*. — „Răvașul nostru”, cronică întâmplărilor de peste an, de *Ioan Scurtu* cu următoarele portrete intercalate în text: *Iosif St. Șulțiu*, *Ioan Hannia*, *Dr. C. Lușner*. — Economie: „Despre dări și termine”, „Asigurarea contra focului și grindinei”, „Înt nerrea pomilor”, „Povești”. — „Tîrgurile din Ungaria și Transilvania”. — „Tîrgurile din Bucovina”. — „Tîrgurile (bălcirile) principale din România”. — „Inserate”.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vînzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzînd cele mai frumoase povești și la urmă o fusesemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Pentru redacție și editură responsabil: **Petru Simțion**. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: **V. H. Dressnandt**.

Avis de deschidere!

Imi iau voe a aduce la cunoștința onoratului public militar i. și r. cât și a prea onoratului public civil, că cu 1 Noemvrie am luat în primire **restaurantul paroului orașenesc** mai nainte **Ardean** și îl voi ține și mai departe sub firma [2249] 1-3

Restaurantul paroului orașenesc.

Deschiderea are loc Duminecă, în 7 l. c. cu muzică militară.

Am asigurarea, că toată nisuița mea va fi îndreptată la un serviciu de **mâncări bune, excelentă bere Dreher de Mărtășor**, care în anii trecuți s'a bucurat de o așa mare predilecție în grădina Josef. Chiar așa atrag atențiunea onoratului public la **vinurile mele foarte bune**. Tot odată aduc la cunoștință, că sala cea mare stă întotdeauna la dispoziție pentru petreceri în cerc restrâns, serate cu dans, nunți, cluburi și banchete etc.

Chiar așa se primesc la prânz, și după sfârșitul teatrului se capătă totdeauna **mâncări calde**.

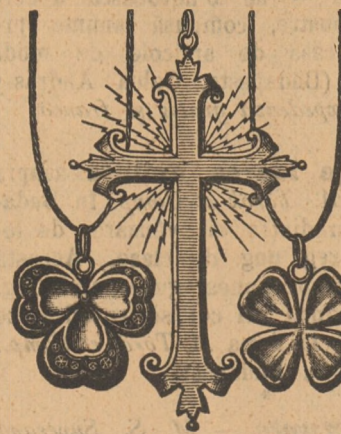
Pentru sprijin cât de numeros vă rogă

cu deplină stimă

Engelberth Thelmann,
restaurateur.

Începutul concertului la 7 ore.

Sănătatea e cel mai mare bun

și trebuie conservată
Un talisman

aceia se poate cu totul deosebit și admirabil de renumită [2135] 2-

foaie sau cruce sanitară electro-magnetică,

care e recomandabilă și tuturor oamenilor sănătoși.

Acete sunt efectuate din aur veritabil, de 14 carate, cât și din argint veritabil, de aceea formează nu numai un amulet neprețuibil, ci totodată și un elegant obiect de podoba, care își conservă prețul și după 20 de ani.

Fiecare bucată se livrează cu colier de mătăș și instrucțiune de întrebuințare

Din argint veritabil
à fl. 1.50

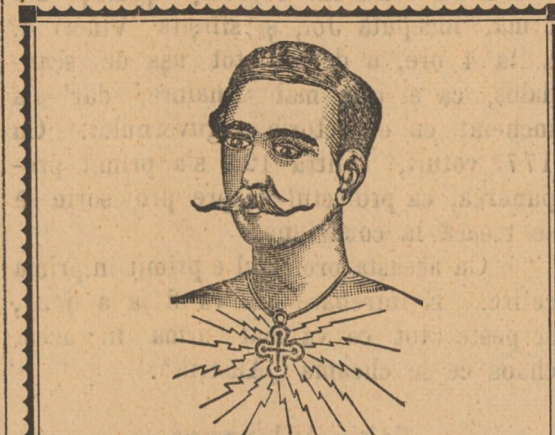
Din aur veritabil
à fl. 5.-

se trimite peste tot locul acasă franco și recomandat.

Purtați o atare foaie sau cruce sanitară, e un prețios amulet pentru oricine; te simțezi cu el puternic, tiner și sănătos, și o stare plăcută te străbate prin întreg corpul.

Comandă se execută pe lângă trimiterea anticipativă a banilor sau cu rambursă prin

JUL. FEKETE,
Viena, V., Rüdigerstrasse nr. 1/8.

Întinerirea și prelungirea vieții

se ajunge prin purtarea

renumitei **cruce electro-voltaice.**

La persoane, care poartă totdeauna crucea voltaică, lucrează normal sângele și sistemul nervos, simțurile se întăresc, ce produce o bună dispoziție, puterile trupei și sufletului se potentează și se ajunge o stare sănătoasă și fericită și prin aceea prelungirea vieții și așa pentru cei mai mulți oameni destul de scurtă.

Tuturor oamenilor slabi nu li-se poate da în de ajuns sfatul, să poarte totdeauna „crucea-voltaică”; întărește nervii, inoiește sângele și e recunoscut în toată lumea, că e un mijloc necomparabil contra următoarelor moladii: podagră și reumatism, neuralgie, slăbire de nervi, insomnie, mâni și picioare reci, hipocondria, galbinare, astma, paralizie, sgârșiri, moladii de păr, cădere de păr, hemoroide, patimi de stomac, influență, tuse, asurzire și vijăitul urechilor, durere de cap și de dinți etc.

Crucea voltaică e o pilă electrică pentru oricine folositoare. Fete și femei, bărbați tineri și bătrâni, care vre-au să rămână totdeauna sănătoși și frumoși, poartă acest amulet vestit, prețios și cu putere vindecătoare. Potentează și întărește durabil puterile bărbatului ca și ale femeii, fie-cine e ea și reînviat și reînșuflețit și se simțeste de dond ori așa de tare și de constant. Numeroase scrisori de laudă și recunoștință. [1989] 6-6

Prețul de bucată fl. 1.80.

La trimiterea de fl. 2.- franco. Cu rambursă 20 cr. mai mult. Veritabila cruce voltaică trimite numai prin renumita firmă igienică

I. Reif,

Viena, I., Brandstätte
la biserica Sf. Stefan.

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiere scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentală

Sistemul nervos

și
sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.
Se trimite sub plic pentru 60 cr. în marce postale. [478] 37-52

Curt Röber, Braunschweig.

Szebenvármegye közig. erd. bizottsága.

Sz. 554-1897.
erd. biz.

[2225] 2-2

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegyeében ujonnan szervezett erdőgyakornoki állásra, mely évi 500 frt fizetéssel és 100 frt lakpénzzel van egybekötve, újabb pályázat nyitattk.

Ezen állásra csak oly egyén-k pályázhatnak kik az erdészeti akademiát sikerrel végeztek. E önyben ré z-e-ü nek oly egyének, kik erdőrendezési teendőkbek gyakorlati jártaságot igazolni képesek, az erdészeti államvizgát sikerrel letették és a német és román nyelvben jártasok.

Felhívotok pályázni okjátok, hogy kellőleg felzerelt kérvényeket 1897. évi deczember hó 20-ág ezen bizottsághoz nyujtsák be.

Szebenvármegye közizgazgatási erdészeti bizottságának Nagyszebenben 1897. évi oktober hó 25 én tartott üléséből.

Thalmann,

főispán mint bizottsági elnök.

Lemne de schele

în hotarul comunei Apoldul-mare circa 100 vagoane. abmontate și adunate la trei locuri accesibile de-alungul nou construitei linii de cale ferată, afară de aceea

scoabe

sirca 2-3 vagoane tot acolo, sunt de vëndut cât de ieftin. [2250] 1-4

A se adresa la:

Antreprisa căii ferate, Seliște.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vëndare:

Tabloul condamnaților

în
PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Feriți-vă!

P. t. public în propriul seu interes e făcut atent cu stăruință de a nu confunda **argintul meu veritabil patent american** cu garnitura oferită de concurență, o garnitură din așa numitul argint Britania ca de mai puțină valoare e vënd numai cu fl. 6.-.

CRISĂ MARE!

New-York și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desfăce proviziunea sa mare numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu împuternicit. Expedez deci ori-și-cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerație de fl. 6.60 și anume:

- 6 cuțite fine cu tăș veritabil englez,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint patent american,
- 1 lingură pentru supă, de argint patent american,
- 1 lingură pentru lapte, de argint patent american,
- 2 păhare pentru ouă, de argint patent american,
- 6 tave Victoria englezești,
- 2 feșnice frumoase de masă,
- 1 sită pentru ceai,
- 1 lopăciță pentru zahăr pisat.

44 de bucați la oaltă numai fl. 6.60.

Toate acestea 44 de bucați au costat mai nainte fl. 40 și se pot căpeta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează culoarea timp de 25 ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin acestea în public, a retrimite banii fără nici o împedecare tuturor cărora nu le convine marfa. Nimeni să nu lase deci priegul acesta admirabil și să-și procure splendida garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

present admirabil de nuntă și ocaziune

precum și pentru toate gospodăriile mai bune.

Se capătă numai la

[2145] 2-10

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent
Viena, II., Rembrandstrasse 19/III. — Telefon Nr. 7114.

Expediția în provincie se face cu rambursă sau pe lângă anticiparea sumei.

Praful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de-alături (metal higienic).

Extras din scrisorile de recunoștință:

Primind expediția sunt mulțumit, Vă rog încă de o splendidă garnitură de fl. 6.60.
Cluj. Baronesa Bánffy.

Expediția d-voastră am primit-o, sunt foarte mulțumit, Vă rog a-mi trimite încă o asemenea garnitură a Bozovici (Ungaria).
Alex. Keresztes, prim pretor.

Cu prima expediție sunt de tot mulțumit, Vă rog încă de o garnitură.
Calocia. Ioan Majarosy, preot.

În 11 Noemvrie a. c.

se începe a tragerii de câștiguri a clasei I. a

Primei mari loterii de clase reg. ung. privil.

100.000 losuri. — 50.000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos

coroane 1,000.000 (un milion)

Câștiguri spec.:

600,000. 400,000. 200,000 — 2 à 100,000. 90,000. 80,000.
70,000. 60,000 coroane

și așa mai departe, peste tot în cinci luni și șese clase

se sorțesc coroane 13,160.000. [2287] 1-1

Losuri originale costă conform planului:

Los întreg fl. 6.— Los jumătate fl. 3.—
„ pătrar „ 1.50 „ optime „ —75

Rog trimiteți comande numai decât, totuși înainte de 11 Noemvrie n. (Începutul tragerii) la

Török A. és Társa, Budapesta,
Bulevardul Vațului 4/P.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Nici o bancrută mare!

ci stând pe basă solidă sântem în stare a vinde ori-cui pe lângă prețul ne mai auzit de ieftin numai de fl. 6.60 următoarea garnitură de argint britanic constătoare din 56 de bucați.

- 6 bucați cuțite de cele mai fine Britania pentru masă cu tăș veritabil englezesc;
- 6 bucați furculițe americ. de argint Britania din o singură bucată;
- 6 bucați linguri americ. de argint Britania;
- 12 bucați lingurițe americ. de argint Britania pentru cafea;
- 1 bucată lingură americ. de argint Britania de scos supă;
- 1 bucată lingură americ. de argint Britania de scos lapte;
- 2 bucați păhare americ. de argint Britania pentru ouă;
- 6 bucați tave engleze de argint Britania pentru service;
- 2 bucați feșnice admirabile de masă;
- 1 bucată presătoare pentru ceai;
- 1 bucată presătoare Britania fină pentru zahăr;
- 3 bucați cuțite fine pentru poame cu mănunchiu de porcelan;
- 3 bucați furculițe fină pentru poame cu mănunchiu de porcelan;
- 6 bucați tave Victoria.

[2059] 4-12

56 bucați la oaltă numai fl. 6.60.
Toate obiectele de mai sus sântem în poziția a le trimite cu minimalul preț de fl. 6.60. Argintul Britania este un metal în totdeauna alb, care își conservă culoarea de argint 25 de ani, despre ce se garantează. Spre cea mai bună dovadă, că acest inserat se bazează pe purul adevăr, dăm următoarea:

Declarație publică.

La cas dacă garnitura de argint Britania trimisă nu ar corespunde, suma plătită se reîntoarce fără împedecare. Cine are numai trebuință de așa ceva, să comandez garnitura pompoasă de mai sus, care e potrivită mai ales ca

dar de nuntă și de sărbători,

cât și pentru hotele, restaurante și case mai bune.

Se capătă numai în

Exporthaus Rix,

liferant a reîntinerii casei învțătorilor etc., firmă înregistrată, existentă de mai bine de 30 ani.

Viena, II/2., Praterstrasse 16 D/1.

Trimite în provincie cu rambursă sau dacă suma se trimite înainte.

Pulvere de curățit 10 cr., cutie 40 cr.

Veritabil numai cu marca de protecție.

Numeroase scrisori de recunoștință stau la dispoziție.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.